

Η ιστορία του Σταυρού του Αποστόλου Ανδρέα

/ Γενικά

Ο Άγιος Ανδρέας, πολιούχος της πόλης των Πατρών, είναι άμεσα συνδεδεμένος με την πόλη, αφού στον ομώνυμο Ιερό Ναό βρίσκεται ο τάφος, τα Ιερά Λείψανα του, η Τίμια Κάρα και ο Σταυρός πάνω στον οποίο μαρτύρησε.

Η ιστορία του Σταυρού του Αγίου, δεν είναι ιδιαίτερα γνωστή στο ευρύ κοινό. Που φυλασσόταν μέχρι να μεταφερθεί μόνιμα στην Πάτρα, από τι υλικό ήταν κατασκευασμένος και αν ο Απόστολος Ανδρέας άφησε όντως την τελευταία του πνοή πάνω στο συγκεκριμένο Σταυρό.

Θεωρείται ένα πολύ σημαντικό κειμήλιο για όλον τον Χριστιανικό κόσμο, και το πρωί της Πέμπτης θα αναχωρήσει για την Ρωσία, με επικεφαλής τον Μητροπολίτη Πατρών κ. Χρυσόστομο.

πιστοί από τη Ρωσία μιας και η Ρωσική Εκκλησία, ετοιμάζει λαμπρή υποδοχή. Να σημειωθεί ότι είναι η πρώτη φορά που «φεύγει» ο Σταυρός από την Πάτρα από την μέρα που επέστρεψε από τη Γαλλία στις 19 Ιανουαρίου 1980.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΜΕΧΡΙ ΤΟ 1980

Από την ημέρα της σταύρωσης του Αποστόλου έως και την εποχή της Φραγκοκρατίας όπου και αρπάχθηκε, ο Σταυρός βρισκόταν στην Πάτρα. Η εποχή εκείνη χαρακτηρίζεται σκοτεινή γιατί πολλά κειμήλια της Εκκλησίας αρπάχτηκαν και μεταφέρθηκαν στη Δύση. Ένα από αυτά ήταν δυστυχώς και ο Σταυρός του Αποστόλου Ανδρέα.

Ο Σταυρός σήμερα. Φωτό ΔΟΓΜΑ: Ο Μητροπολίτης Πατρών κ. Χρυσόστομος και ο σχεδιαστής της νέας θήκης κ. Β. Τσιρώνης

Σύμφωνα με τα αρχεία του Δουκάτου της Βουργουνδίας, ο Σταυρός αρχικά τοποθετήθηκε στη Μονή Weaume στη Μασσαλία, ενώ αργότερα μεταφέρθηκε στη Μονή του Αγίου Βίκτωρος της ίδιας πόλης.

Κατά τη Γαλλική Επανάσταση επιχείρησαν να κλέψουν τον Σταυρό πράγμα που

τελικά δεν επιτεύχθηκε. Τα τμήματά του, διασώθηκαν και τοποθετήθηκαν σε θήκη σχήματος κανονικού Σταυρού.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΑ

Στις 9 Οκτωβρίου 1979 ο τότε Μητροπολίτης Πατρών Νικόδημος συναντήθηκε με τον τότε πρόεδρο της Γαλλικής Ιεραρχίας και ολόκληρης της Ρωμαιοκαθολικής Ιεραρχίας της Δυτικής Ευρώπης, Καρδινάλιο και Roger Etchegaray στη Μασσαλία, για να συζητήσουν το θέμα της επιστροφής του Σταυρού στη Πάτρα.

Αφού έγιναν διαβουλεύσεις μεταξύ Ρωμαιοκαθολικών και Ορθοδόξων, ο Καρδινάλιος είπε στον Μητροπολίτη Πατρών «εφ' όσον εκ Πατρών εκομίσθη ενταυθα ο Σταυρός, ανήκει εις Πάτρας».

Σύντομα άρχισαν οι επαφές και οι συζητήσεις των δυο πλευρών για την επιστροφή του Σταυρού στην Πάτρα.

Το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως και η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος, ενημερώθηκαν για το θέμα .

Από το αρχείο της Ι.Μ. Πατρών

Image not found or type unknown

Από το αρχείο της Ι.Μ. Πατρών

Στις 18 Ιανουαρίου 1980 αεροπλάνο της πολεμικής αεροπορίας με την αντιπροσωπεία της Ιεράς Μητρόπολης Πατρών, αναχώρησε για τη Γαλλία για την παραλαβή και τη μεταφορά του Σταυρού στην Πάτρα.

Αφού μετέβησαν στη Μασσαλία, παραδόθηκε ο Σταυρός στην ελληνική αντιπροσωπεία, μέσω μιας «άτυπης» τελετής.

Την επόμενη μέρα 19 Ιανουαρίου , αφίχθη στο αεροδρόμιο του Άραξου το αεροπλάνο που μετέφερε το σταυρό, και τις δυο αντιπροσωπείες, των Ορθόδοξων και των Ρωμαιοκαθολικών, και στη συνέχεια και έγινε η επίσημη υποδοχή.

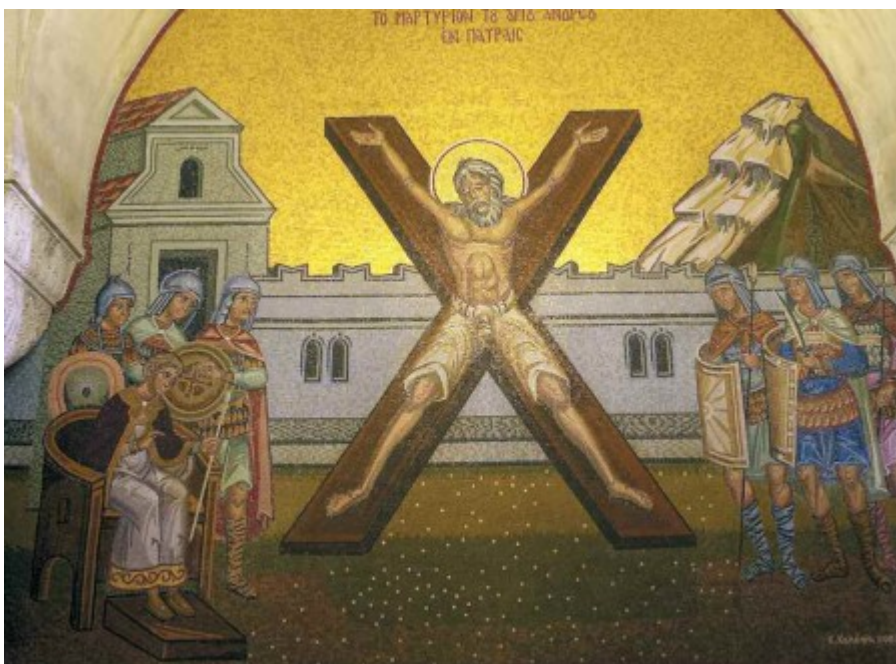
ΤΟ ΥΛΙΚΟ

Όσον αφορά το είδος του ξύλου του Σταυρού, υπάρχουν διαφορετικές αναφορές. Ο Ιππόλυτος Ρώμης αναφέρει για ξύλο ελιάς, ο Επιφάνιος μιλάει για σταυρό χωρίς να προσδιορίσει το ξύλο, ο Αρσένιος Κέρκυρας αναφέρεται σε ένα φυτό το οποίο δεν προσδιορίζει, ενώ ο ιστορικός Στέφανος Θωμόπουλος μιλά επίσης για δέντρο ελιάς.

Σε μελέτες που έχουν γίνει πάντως έχει αποδειχθεί πως πρόκειται πράγματι για ξύλο ελιάς και χρονολογείται στον πρώτο αιώνα.

Ο ΤΡΟΠΟΣ ΤΗΣ ΣΤΑΥΡΩΣΗΣ

Για τον τρόπο σταύρωσης δεν υπάρχει ομοφωνία. Υπάρχουν αναφορές περί «προσηλώσεως» και όχι περί «προσδέσεως». Στο δεξί πέλμα του Αγίου Ανδρέα, υπάρχει ουλή από το καρφί το οποίο καρφώθηκε στο ξύλο πάνω στο οποίο πέθανε.

Οι υμνογράφοι της Εκκλησίας μιλούν για «προσήλωσιν επί Σταυρού» ενώ παλαιοχριστιανικά έγγραφα μιλούν περί «πρόσδέσεως του Αποστόλου επι του Σταυρού»

ΤΟ ΣΧΗΜΑ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

Υπάρχουν διαφορετικές απόψεις όσον αφορά το σχήμα του Σταυρού. Αγιογραφίες και φορητές εικόνες σε Ναούς, απεικονίζουν τον Απόστολο Ανδρέα πάνω στο Σταυρό με κάθετα τα δύο ξύλα του ενώ άλλες τον απεικονίζουν πάνω στο σταυρό με το κεφάλι προς τα κάτω.

Ωστόσο η επικρατέστερη άποψη είναι εκείνη που λέει ότι ο Σταυρός ήταν σε σχήμα Χ. Η άποψη αυτή είναι τόσο διαδεδομένη έτσι ώστε συνηθίζεται πλέον τους Σταυρούς σε σχήμα Χ να τους χαρακτηρίζουν ως «Σταυρός του Αποστόλου Ανδρέου».

Κατά τη μεταφορά του στην Πάτρα, το 1980, ήταν τοποθετημένος σε θήκη σχήματος κανονικού Σταυρού αλλά αντικαταστάθηκε από μεγαλύτερη και πιο επιβλητική θήκη, αυτή τη φορά σε σχήμα Χ.

Χαρακτηριστικό της δυναμικής του Σταυρού του Αγίου Ανδρέα είναι το γεγονός πως το Χ, από το σχήμα του είναι το σύμβολο του Πολεμικού Ναυτικού της Ρωσίας το οποίο έχει τον Απόστολο Ανδρέα προστάτη του.

Κείμενο: Θεοδώρα Αβαγιανού

Πηγή: dogma.gr